

Översyn av Nämnder, Sektorer och Bolag

Motionär: Fredrik Johansson

Bakgrund

Det är dags att vi som ledare i Skövde tar vårt ansvar och den politiska taktpinnen för att göra en översyn över hur vi organiserar oss. Såväl politiskt i nämnder men även inom den kommunala förvaltningen med sektorer och våra kommunala bolag. Organisationsförändringen av nämnder och sektorer som gjordes i mitten av 2010-talet var bra och nödvändig, men den löste inte alla problem och den påvisade nya. Det har också i bolagskoncernen hänt mycket dom sista åren med främst en avsevärd utökning av bolag som äger fastigheter i samband med omställningen av Mariestad till Science City Skövde. Det är därför dags för en översyn. Ett av våra uppdrag är att vara medborgarnas röster och i det arbetet göra styrning och ledning transparent, effektiv och enkel att förstå för att medborgare skall kunna avkräva ansvar om så skulle behövas.

Strukturen i styrningen måste vara enkel, inte komplicerad, att förstå. Motsatsen är inte bra för medarbetaren, det är inte bra för politikern och det är inte bra för medborgaren vilken vi finns till för. I Skövde är vi organiserade i Sektorer som har specifika uppdrag, detta är i sig bra. Problemet blir när sektorerna inte "ägs" av en enskild nämnd som man rapporterar till utan kan vara rapporteringsansvariga till flera nämnder och därmed få olika order som är från samma beslutsnivå. Lite som att ha två chefer som båda har samma beslutsmandat över vad du ska göra med din tid (se exempel i bilaga 1). Detta är inte hållbart.

Ett typexempel på detta är hur vi idag hanterar samhällsbyggnadsprocessen. Här har vi på förvaltningssidan sagt att "Det är bra att hålla ihop processen från markköp till detaljplaner till bygglov med en chef och en sektor" och vi har därför en samlad Samhällsbyggnadssektor. Men när vi sen går ut i det politiska landskapet är det inte lika viktigt att hålla ihop denna process utan markköp & detaljplaner lägger vi under Kommunstyrelsen och Bygglov lägger vi under en egen Bygglovsnämnd. Sektorchefen skall alltså rapportera till två olika nämnder.

Ovan exempel får också följden att samma beslutande politiker inte är med i ett ärendes hela väg genom systemet utan man får ett avbrott mitt i och där tillhörande glapp i kunskapsöverföring. Projekten blir lidande och vi får exempel där bygglov inte kan beviljas på en helt ny detaljplan som exempel. Detta kan inte fortgå.

Här kan man göra annorlunda genom att det till exempel finns en Samhällsbyggnadsnämnd som har samma breda samlade uppdrag som motsvarande sektor. Sektorschefen får till detta fördelen att endast rapportera till en ordförande och inte två som idag. Andra kommuner har det på detta sätt och det skulle inte vara en konstig lösning i en växande kommun som vår. Här finns även mer att göra i fler sektorer/nämnder med motsvarande argumentation så att vi har samma beslutshierarki i förvaltningen som i politiken (se exempel i bilaga 2).

Om vi sen tar klivet vidare till våra kommunala bolag så är dessa idag inte organiserade på ett sätt som gynnar effektivitet och samarbete utan snarare ineffektivitet och egna lösningar. För det första bör det inte finnas mer än ett fåtal huvudbolag där man klustrar ihop liknande ansvarsområden och verksamheter. Dessa huvudbolag skall ha alla anställda och därtill en påläst/kunnig styrelse. Alla bolag under dessa skall inte ha några anställda och endast inneha minimala styrelser utgörandes av anställda inom respektive huvudbolag (se exempel i bilaga 3A). Detta för att effektivisera och snabba på styrning/ledning. Huvudbolagets styrelse styr och reglerar vad alla dotterbo-

lag gör genom ägardirektiv. Förutom att spara in mycket administration och styrelsearvoden får vi väldigt attraktiva arbetsplatser att söka till med stora mandat och tydliga verksamheter. Vi kan också få en bättre ordning på hela lokalförsörjningen inom hela koncernen på detta sätt (se exempel i bilaga 3B).

De kommunala bolagen skall också stöpas om till att bli en renodlad stödfunktion till den kommunala förvaltningen som skall utföra kärnuppdragen som en kommun är ålagd att utföra. Alla funktioner som inte är kärnuppdrag bör kunna bolagiseras och därmed konkurrensutsättas på ett enkelt sätt. Det ska inte spela någon roll för de kommunala kärnuppdragen om stöduppdraget är upphandlat eller i egen regi hos det kommunala huvudbolaget utan den kommunala förvaltningen har alltid det kommunala huvudbolaget som motpart. Detta är effektivt och helt inom vår politiska kompass.

Med anledning av ovanstående föreslås årsmötet besluta:

- att Skövde kommun ser över hela sin organisationsstruktur med avstamp i att få en enkel och liknande struktur för Sektorer och Nämnder.
- att Skövde kommun skall göra en större omorganisation av sin bolagskoncern med avsikt att specialisera, effektivisera och samnyttja resurser och kompetens i ett fåtal huvudbolag (med passiva dotterbolag) som rapporterar direkt till Skövde Stadshus AB.
- att Skövde kommun gör en översyn över vilka kommunala kärnuppdrag man faktiskt har och vilka uppdrag som är stöduppdrag och därmed kan flytta ut i den nya bolagskoncernen.

Moderaterna i Skövde

Styrelsens yttrande:

Styrelsen delar motionärens ambition att det är viktigt att organisationen är transparent, effektiv och enkel att förstå.

Skövde har sedan många år ett arbetssätt som innebär att man året före val i en bred parlamenta- risk arbetsgrupp ser över den politiska organisationens ändamålsenlighet och uppdrag i kommun- koncernen, dvs nämnder och majoritetsägda bolag. I gruppen som har arbetsnamnet 19- mannagruppen/ politikergruppen (3 kommunalråd samt 2 företrädare för varje parti) följer man upp organisation och ändamålsenlighet samt lämnar förslag på justeringar. Syftet med att ta fram förslaget på politisk organisation **innan** valet är att främja möjligheten att finna kompromisser som ger förvaltningen långsiktiga förutsättningar samt undvika snabba kast i samband med eventuella ledningsskiften i samband med val. Gruppens förslag underställs sedan beslut i Kommunfullmäk- tige på våren innan val och gäller för hela kommande mandatperioden. Arbetssättet har tjänat Skövde och den politiska organisationen väl.

Det är enligt Moderaternas arbetsordning den moderata KF-gruppen som utser företrädare samt lämnar medskick till politikergruppens arbete.

Efter omorganisationen 2010 där Skövde övergick till en gemensam förvaltning har alltså översyn skett 2014, 2018 och 2022 samt att det planeras för översyn som redovisas till KF senast våren 2025. Uppstart för översynen inför nästa mandatperiod sker 24-02-22. I samband med organisat- ionsförändringen till en förvaltning med underliggande sektorer blev också kommundirektören, i samråd med respektive nämndsordförande, ansvarig för att rekrytera och anställa sektorschefer. I praktiken innebär det att politiken anställer kommundirektör som sedan beslutar om sin interna organisation och anställer sina underställda chefer.

Styrelsens uppfattning är att oavsett organisationsform och gränsdragning mellan nämnder, sek- torer och bolag kommer det alltid finnas gråzoner i mellanrummet mellan ansvarsområden men också överlappande ansvarsområden. De löser man sällan genom omorganisation utan genom utveckling av arbetssätt som stärker det gemensamma ansvaret för helheten och ökar kommun- koncernnyttan. Det är ett ständigt pågående arbete som kräver uthållighet och flexibilitet samt engagerad uppföljning. I det arbetet har vi de senaste åren sett stora framsteg, kanske mest påtag- ligt i frågor som elförsörjning och kompetensdelning.

Uppföljning sker löpande i kontakter mellan presidier i nämnder och bolag och Kommunstyrelsens arbetsutskott samt i dialogmöten vid tertialrapporter och bokslut. En uppföljning som visar att Skövde i de flesta avseenden har en kvalitativ och kostnadseffektiv förvaltning, men också att det finns områden som behöver genomlysning t.ex. kommunens fastighetsinnehav och strategisk lokalförsörjning. 2022 gavs också uppdrag till kommundirektören att utreda för och nackdelar med en eventuell bolagisering av kommunens fastigheter och slutsatserna kommer delges i samband med budgetupptakten 24-02-22 och förmedlas skriftligt till KF-gruppledarna. I samband med bud- getbeslutet 2023 så gavs kommundirektören i uppdrag att som ett led i att öka lokaleffektiviteten ta fram förslag på:

-En samordning vid uthyrning av kommunens lokaler internt och externt för att uppnå en ökad tillgänglighet och ett högre lokalutnyttjande.

-Ekonomiska incitament för att öka lokalutnyttjandet i kultur och fritidslokaler.

-Samordning och genomlysning av Skövdes kommuns uppdrag som hyresvärd för tillfälliga och långsiktiga lokalbehov

Därutöver har vi i överenskommelsen med Socialdemokraterna och Kristdemokraterna för mandatperioden 2022-26 förhandlat och kommit överens om att vid översyn av ägardirektiv öppna upp för att försäljning av fastigheter kan prövas som ett lämpligt verktyg för att minska behov av nyupplåning.

Styrelsens uppfattning är att översyn, uppföljning och beslut om organisation är en fråga som beslutas av Kommunfullmäktige. Moderaterna i Skövde kan uppdra åt kommunfullmäktigegruppen att verka för olika lösningar men ser hellre att föreningen formulerar vad som förväntas uppnås och sedan följer upp resultaten. Om det fastställs lösningar/organisation i detalj via beslut på årsstämman så minskar möjligheten för våra förtroendevalda att förhandla fram lösningar som också kan vinna gehör av en majoritet i Kommunstyrelsen och/eller Kommunfullmäktige. Det är genom att skapa förutsättningar för lösningar som kan vinna gehör i beslutande församling som vi bäst verkställer moderat politik.

Styrelsen föreslår därför årsmötet att:

- Avslå motionens att-satser